

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

Jaarverslag 2009

LEZINGEN, FILMS EN EXCURSIES:

- 14 januari: Film 'Het Parfum' naar het gelijknamige boek van Patrick Süskind. Sterke film waarin het 18^e-eeuwse Parijse straatbeeld goed naar voren komt. De op de vismarkt achtergelaten Grenouille blijkt later over een extreme reukzin te beschikken; hij brengt de zaak van de beroemde parfumeur Giuseppe Baldini tot grote bloei. Hij raakt ook gefascineerd door de lichaamsgeur van jonge vrouwen; met dodelijke gevolgen wanneer hij deze geur in een aroma tracht om te zetten. 19 bezoekers.
- 20 januari: lezing over 'De Oude Rijn en Woerden' door Bert Bakker. Zowel de historische betekenis als de toekomst plannen voor een heropening in de Rijnstraat kwam aan bod; e.e.a. werd op een onderhoudende toon gepresenteerd B.B. is ook voorzitter van de B.I.B. (Binnenstad in Balans). Enorme belangstelling: 95 pers.
- 4 februari: een experimentele film 'The saddest music in the world'. Mooie beelden die teruggaan naar de depressie van de jaren 1930; een prijsvraag moest uitmaken wie de treurigste muziek kon schrijven. 18 aanwezigen.
- 28 februari: excursie naar het Geldmuseum in Utrecht. Inleider, rondgang door het museum en koffie met gebak. Prachtig gebouw en interessante middag. 30 deelnemers.
- 4 maart: film 'Frida'. Historische film uit 2002 van Julie Taymor (2 Oscars). Het tumultueuze leven van de schilder Frida, haar haat/liefde verhouding met de bekende Mexicaanse schilder Diego Rivera en de Russische revolutionair en politicus Trotsky. Prachtige en boeiende film die vertoond werd voor 20 leden.
- 21 maart: openstelling van ons archief te Zegveld (door de medewerkers: Peter van der Horst, Riet Wierda en Frans van. Bork). Inzage en/of verkoop van boeken en tijdschriften van de SHB en Groene Hart. + Diverse DVD's.
- 23 maart: Jaarvergadering gevolgd door een lezing 'Sporen van Oorlog en Defensie' door de heer Kees Engel i.s.m. Peter Zwijnenburg. De eeuwige strijd tussen de Bisschoppen van Utrecht en de Graven van Holland in het Stichts-Hollandse grensgebied, dat overeenkomt met het 'werkgebied' van de Vereniging. 50 toehoorders.
- 8 april: film 'De graaf van Monte Cristo'; naar de roman van Alexandre Dumas. Ondanks dat de film uit 1975 dateert, bleek het nog een onderhoudend verhaal dat door 18 toeschouwers werd bekeken.
- 21 april: lezing door drs. Jan van Es over 'Waterschapsgrenzen'. Met name de positie van het dorp Harmelen werd belicht; tussen twee waterschappen gelegen waarvan de sporen nog traceerbaar zijn. De lezing werd in Harmelen gehouden voor circa 30 belangstellenden.
- 6 mei: de oorlogsfilm 'Zwartboek' van Paul Verhoeven heeft geen nadere omschrijving of aanbeveling nodig. Een pluspunt vormde het toepasselijke tijdstip van vertoning. De opkomst van 15 leden viel wat tegen.
- 8 mei: presentatie van het boek 'Veenland Waterland' van Jacques de Raad, dat samen met Natuurmonumenten werd uitgegeven. Het eerste exemplaar werd in Nieuwkoop aan de burgemeester aldaar overhandigd.
- 13 mei: lezing over 'Steenkuilen en pannenvakkerijen' door mevr. Karin Stadhouders. Dat dit onderwerp in deze omgeving erg aanspreekt, bleek wel uit een opkomst van ± 90 belangstellenden. Dit goed geconstrueerde verhaal werd in de Zaal der Kunsten van het Kasteel gehouden.
- 16 juni: een bijzondere combinatie vormde de lezing van Mw. Prof. J.M. van Winter over de Johanniterorde in Nederland, met de locatie van de Commanderie van St. Jan te Montfoort. Een uitstekende presentatie die door de toepasselijke omgeving een extra dimensie kreeg voor 80 geïnteresseerde toehoorders.
- 8 juli: een gezamenlijk etentje in 'De smaak van Woerden' waarna in de Dam de film 'Shakespeare in Love' werd gedraaid. Beide onderdelen werden door 17 deelnemers zeer positief beoordeeld.
- 29 augustus: grote zomereexcursie naar Amersfoort. Een uitgebreid en afwisselend programma voor het eerst met een afrondend diner. Uitstekende organisatie en prachtig weer. 36 mensen hadden zich hiervoor ingeschreven.
- 12 september: Open Monumenten Dag; de SHHV was in Woerden met een kraam vertegenwoordigd samen met het Stadsmuseum. In het kasteel werd de DVD 'Woerden van Castellum tot Stad' vertoond. In Harmelen stond ook een kraam en werden diverse gebouwen opengesteld voor bezichtiging. Daarnaast werd door leden van de vereniging een bijdrage geleverd aan de organisatie van het jaarprogramma in diverse plaatsen in de regio.
- 23 september: een enthousiast gebrachte en boeiende lezing van 'amateur'- archeoloog Pieter Stoel over het Paleolithicum en unieke vondsten van 600.000 jaar geleden, vooral uit deze omgeving. 60 enthousiaste toehoorders.

- 25 september: uitreiking van de Hugo-Kotestein-oorkonde aan de eigenaar van een pand aan de Mijzijde te Kamerik.
- 7 oktober: twee documentairefilms over het leven en de ontwikkeling van de 'evolutietheorie' van Darwin. Dit i.v.m. het jaar 2009 als Darwinjaar en de herhaling van de tocht met de 'Beagle'. Hiervoor bestond grote waardering bij de ca. 25 bezoekers.
- 19 oktober: een geliefd onderwerp: 'Verdwenen dorpen in de regio', een lezing door Bert Stulp en Chris Verheul die in Zegveld werd gegeven. 125 belangstellenden hadden zich daar verzameld.
- 4 november: film 'Conquest of paradise' van Ridley Scott uit 1992. Deze film volgt Columbus op zijn reizen naar 'de overkant'. Dankzij Isabella van Castilië kon Columbus deze ontdekkingsreizen uitvoeren. 18 bezoekers.
- 7 november: grote jaarlijkse boekenbeurs en de presentatie van het boek: 'Een goed gevuld pakhuis' (Bert Stolwijk). Tevens archeologische en gereconstrueerde voorwerpen van Mart Scheer en Hans Kooijman (amateurarcheologen).
- 17-november: lezing 'Van Jan de Bakker tot Johannes Calvijn' door Gert de Klerk. Een speciale entourage benadrukte het voor Woerden unieke feit dat hier in 1566 de eerste Lutherse gemeente ontstond; de locatie in de Lutherse Kerk, het orgelspel van Wim Raven en het uitdelen van een toepasselijk glas Calvijnwijn. Deze geslaagde 'aangeklede' lezing werd door ± 80 belangstellenden bijgewoond.
- 9 december: Johanna de Waanzinnige vormt altijd een mysterieuze figuur in onze geschiedenis. Zij is vooral bekend als de vrouw van Philips de Schone en de moeder van Karel V. Deze film van de Spaanse Vicente Aranda geeft een indruk van haar hartstochtelijke aanleg en de vele intriges die rondom haar werden gesponnen, nadat zij in 1504 tot koningin van Castilië werd gekroond. Deze film trok 20 belangstellenden.
- 16 december: een bijzonder en ook actueel onderwerp voor een lezing: 'De Babylonische Ballingschap en The Global Warming', gegeven door Prof.dr. Bob Becking die tevens hoofdredacteur is van onze periodiek 'Heemtijsdinghen'. Na de verovering van Jeruzalem zouden de verbannen Judeërs een kommervol bestaan hebben geleid. Recent onderzoek van spijkerschriftdocumenten toont echter aan dat de leefomstandigheden van dat volk veel gunstiger zouden zijn geweest dan tot voor kort werd aangenomen. Oorzaak: een waarschijnlijke positieve verandering van het klimaat. Grote opkomst van 60 toehoorders.

OVERIGE ACTIVITEITEN:

Bestuur

Aftredend en niet herkiesbaar waren de heren L.G.W. Bakker en L.G.J. Morsink. Er zijn in 2009 drie kandidaat-bestuursleden toetgetreden: mevr. M. Mulder en de heren. F.H.M. Langen en C.E. de Leeuw. Het bestuur heeft 8 maal vergaderd.

Commissies

Sinds 2007 heeft de SHHV enkele commissies, waarmee de werkzaamheden in de vereniging over meer personen verdeeld worden en daardoor ook kunnen toenemen. Zo is er een activiteitencommissie, bestaande uit 5 personen, die het jaarlijkse programma aan lezingen en excursies ontwikkelt. Verder is er een boekentafel, bestaande uit 3 leden, die de in- en verkoop van boeken betrekking hebbend op de regio verzorgt, door het organiseren van de boekentafel tijdens lezingen, de jaarlijkse boekenbeurs en de verkoop op bestelling (via internet of post).

Tenslotte is er een commissie van 3 leden, die de keuze en presentatie van de te vertonen films verzorgt.

Projectgroep Harmelen

De Projectgroep Harmelen heeft in 2009 het voorbereidende werk gedaan met het aanwijzen van de 15 historische panden die een ANWB vermelding hebben gekregen. Het eerste bordje werd tijdens Open MonumentenDag door de burgemeester aan een pand bevestigd; de kosten werden door het dorpsplatform gedragen. Op 15 april werd er in Harmelen een lezing gehouden over 'Waterschapsgrenzen' (Jan van Es). Tijdens de OMD werd er door Carl Siegert in het oude Gemeentehuis een tentoonstelling van oude prenten georganiseerd. Tevens werd er op die dag in de Hervormde Kerk een concert gegeven en was het theehuis van Huize Harmelen voor publiek toegankelijk. De Projectgroep vergaderde zeven keer in 2009.

Overige initiatieven

Naast de reguliere activiteiten heeft de SHHV enkele malen het initiatief genomen om de aandacht voor historisch erfgoed te versterken. In maart werd een actie gestart om € 1.000 bijeen te brengen, zodat de gemeente Woerden zich kon aansluiten bij de Unie van Vestingsteden. Deze succesvolle actie bracht in 3 weken het benodigde bedrag bijeen, dat nog in april aan de wethouder Loes Ijpma werd overhandigd. Zij deed de toezegging dat de gemeente Woerden vanaf 2010 het bedrag uit eigen budget zal bijdragen.

Op 1 september werd op initiatief van de SHHV een cultuurhistorisch debat georganiseerd in het gemeentehuis van Woerden. Doel was om de diverse organisaties die op cultuurhistorisch gebied actief zijn, meer met elkaars werk bekend te maken en samenwerking te bevorderen. De opkomst was goed en er werden veel contacten gelegd, die in het komende jaar verder zullen worden uitgebouwd.

Leden

Op 31 december 2009 had de SHHV 716 leden, waarvan 3 ereleden. Het aantal is het afgelopen jaar met 28 afgenomen. Geografisch zijn de leden als volgt in te delen: Woerden 340, Harmelen 77, Bodegraven 27, Reeuwijk 11, Linschoten 24, Montfoort 26, Oudewater 16, overige steden/plaatsen 107, buitenland 2.

Heemtijsdinghen

Het blad is in 2009 vier maal verschenen en wederom werden twee van de vier afleveringen in kleur uitgevoerd. De steunkleur voor de omslag wordt elk jaar gewijzigd; voor dit jaar was dit grijsblauw. De redactie kwam twee maal bijeen. Een korte samenvatting van de artikelen over ons werkgebied is op onze website terug te vinden.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief voorziet in een duidelijke behoefte en wordt zeer gewaardeerd, zo blijkt uit de reacties. Hij verschijnt maandelijks tegen het eind van elke maand (behalve in de vakantiemaand juli). Naast de activiteiten worden ook actualiteiten op historisch gebied uit de regio of verder weg die wij van belang achten voor onze leden, in deze nieuwsbrief opgenomen. Ruim 2/3 van onze leden ontvangt de nieuwsbrief inmiddels per e-mail. Ruim 200 leden kiezen nog voor toezending per post. Hiervoor is maandelijks een groep vrijwilligers beschikbaar, die de nieuwsbrief (en een keer per kwartaal ook de Heemtijsdinghen) in een envelop doen en daar een etiket op plakken. Dankzij het grote bestand aan e-mailadressen, kunnen wij incidenteel nog tussendoor op een actualiteit attenderen. Voor het overige worden de mailadressen niet gebruikt en evenmin worden ze aan derden beschikbaar gesteld.

Internet

In de loop van 2009 is de SHHV overgestapt naar een nieuwe provider. Ten gevolge daarvan is niet voor het gehele jaar bekend hoe het bezoek van onze website www.shhv.info is geweest. In december 2009 werd onze website 2200 maal bezocht. Als we dat getal vergelijken met het aantal bezoekers in december 2008, dan is er sprake van een lichte toename. Dagelijks worden ca. 200 pagina's bezocht.

In 2009 werd maandelijks de nieuwsbrief op de website geplaatst. Behalve op onze website worden de activiteiten ook op de culturele website van Woerden www.cultuurlokaal.nl vermeld. De pers neemt regelmatig onderwerpen op hun eigen website of in een schriftelijke publicatie. Natuurlijk vindt er periodiek onderhoud aan de website plaats, bijvoorbeeld de actualisering van het boekenbestand dat door de SHB wordt verkocht. De vereniging heeft ook de naam www.heemtijsdinghen.nl laten registreren, waarmee men ook op onze website terecht komt.

Stichting Stichts-Hollandse Bijdragen

Er verschenen in 2009 drie boeken: Veen-land Water-land van Jacques de Raad werd in samenwerking tussen de SHHV en Natuurmonumenten uitgegeven in een oplage van 2.000 exemplaren. Dankzij diverse sponsors werd dit project met een positief resultaat afgesloten. Het boek heeft een goede ontvangst gehad. Op compacte wijze wordt de veelzijdigheid van het oostelijke deel van het Groene Hart in al zijn facetten gepresenteerd. De eigendomsrechten zijn per 31 december 2009 overgedragen aan de Stichting.

In november verscheen nog een tweede uitgave: Een Goed Gevuld Pakhuis door Bert Stolwijk. Een boek van 430 pagina's in een oplage van 200 stuks. Het boek geeft een goed leesbare beschrijving van de geschiedenis van het onderwijs in Woerden, zoals dat uit schriftelijke bronnen uit het Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC) kon worden herleid.

In november zag ook de compacte uitgave van de Kadastrale Atlas Woerden het daglicht. Nadat in 2007 de integrale uitgave ter gelegenheid van ons jubileum was uitgegeven, hebben we nu ook een tekstuitgave (dus zonder de tabellen en kaarten) in ons assortiment.

Stichting Hugo Kotestein (HK)

De Stichting houdt zich bezig met en schenkt aandacht aan de ontwikkelingen die er op architectuur- en landschappelijk gebied in de regio plaats vinden. Jaarlijks wordt de HK-oorkonde uitgereikt aan een persoon, groep of instelling die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor het behoud van enig monumentaal of cultureel erfgoed. In 2009 werd de oorkonde door burgemeester Schmidt uitgereikt aan de fam. Hoogendoorn vanwege de verantwoorde restauratie van hun pand aan de Mijzijde te Kamerik. Verdere informatie over de Stichting is te vinden op de website www.hugokotestein.nl.

Gecombineerde bestuursfuncties resp. vertegenwoordigingen

De heer L.G.W. Bakker was tot 20 maart 2009 bestuurslid van de SHHV. Verder is hij voorzitter van de Stichting Stadsherstel Woerden en voorzitter van de Stichting Hugo Kotestein (HK). De heer H.F. Kuiper is voorzitter van de werkgroep Kamerik van HK en bestuurslid van de Stichting Stadsherstel Woerden; hij heeft namens de Stichting en de Vereniging SHHV, zitting in de Commissie voor Monumenten en cultuurlandschap (Woerden). De heer P.A. Versloot heeft namens HK en de SHHV, als vice-voorzitter zitting in de Monumentencommissie van Montfoort. In de loop van 2009 heeft mw. M. Mulder zich kandidaat gesteld voor een bestuursfunctie bij de SHHV, waarmee de relatie met Hugo Kotestein, waar zij de rol van penningmeester vervuld, is gecontinueerd.

Woerden, februari 2010.

Gerda Zeegers/secretaris, Lex Albers/voorzitter.